

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljalec:

vse leto 15 K
1/2 10 „
1/3 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu, „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu, „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlave naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vistah: če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Iva Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Germanizacija v cvetju.

Nemci prodirajo proti jugu. Planinska železnica jim je odprla južne dežele, v katerih hočejo priti do premoči. Ko so otvarjali to železnico, se je povdarjalo iz visokih ust, da naj bo prostora v Trstu tudi za dobro razvito nemško trgovino. Prostor je tam že, razvijanje se vrši in širi. Nemci pa hočejo zagospodovati na vseh poljih. V naših deželah hočejo imeti tudi kar največ svojih ljudi v državnih službah. Kako pa naj pride do take službe, če ne zna ne slovensko ne laško? Srednja šola naj pomaga.

Društvo »Deutsche Mittelschule in Krain und Küstenland« je sestavilo spomenico, katero je predložilo c. k. namestništvu. Spomenica zahteva uvedbo svobodnega tečaja za Nemce iz slovenske in laščinene c. k. »nemških« državnih srednjih šolah v naših deželah, da se nemški otrok tako priuči »drugemu deželni jeziku«. Namreč o kakem popolnem znanju »drugega deželnega jezika« ni govora, marveč Nemec naj se uči »drugega« jezika toliko, da bo znal površno izraziti svoje misli ustneno in pismeno. Glavni namen tečaja je, da dobi nemški učenec spričevalo, da je obiskoval tak tečaj; spričevalo mu ima služiti v dokaz, da pozna »drugi deželni jezik«, da se ga torej lahko nastavi v državni službi med nami.

Namestništvo je poslalo spomenico ravnateljstvu srednjih šol, da se izrečejo o njej. Vsa reč je za Nemce na najboljši poti, in če ne bo energičnega odpora proti tej nemški nakani od strani primorskih Slovanov in Lahov, utegnemo dobiti res v kratkem take-le »svobodne tečaje«, ki bodo fabricirali nemške uradnike za Primorje.

S kako nesramnostjo govorijo o »drugem deželni jeziku«, kakor da bi bila nemščina pri nas prvi deželni jezik, ko sploh deželni jezik ni!

Edina prava odpomoč proti nemškemu namenu so utrakvistične srednje šole. Lahko bi že imeli v Gorici

srednje šole z deželnim učnim jezikoma, ali Lahji niso hoteli nikdar izrabiti ugodnih prilik iz same nevoščljivosti in sovraštva proti Slovincem. Vedeli so, da sami ne morejo dobiti srednjih šol z laškim učnim jezikom, marveč da če se jih da njim, se jih mora dati tudi Slovincem; toda če imajo dobiti tudi Slovenci kaj, pa rajši nič — na takem stališču so stali doslej Lahji. Zato pa nimajo oni nič in mi nič; zato se šopirijo še sedaj nemški srednješolski zavodi v Gorici.

Zadnji čas je, da se združijo v srednješolskem vprašanju slovenski in laški politiki naše dežele, kajti če se bo še obotavljalo, zraste Nemcem med nami grenben tako, da sploh ne bomo mogli priti do utrakvističnih srednjih šol, ker se bo vlada upirala najodločneje in bo kazala pri tem na število Nemcev med nami. Nemški živeli v Gorici čudovito raste. Na trgih, po cestah, v prodajalnah, vsepovsodi slišiš nenavadno dosti nemške govornice; po šoli srečavaš vse polno otrok, ki nemški čebrijajo med seboj.

Nemške uradnike hočejo urediti v vse mogoče višje in nižje službe: pri politični oblasti, pri sodniji, pri davkarstvu, pri železnici itd. Nevarnost preti tu jednako Slovincem kakor Lahom. Ni treba misliti Lahom, da taki-le nemški uradniki bi izpodirali le Slovence, o ne, ampak v jednaki meri, če ne še bolj, tudi Lahe.

Nakane Nemcev so očite in namestništvo jim gre na roke. Ne razumemo, kako sploh more namestništvo predložiti tako spomenico agresivnega nemškega društva s tako očito proti domačemu prebivalstvu naperjeno tendenco ravnateljstvu državnih srednješolskih zavodov v izjavo. — Mi zahtevamo jezikovno povsem sposobne domače uradnike in protestujemo proti temu, da bi se poslušal glas Nemcev, ki hočejo udreti v naše dežele; protestujemo proti nakani: uvesti tiste »svobodne tečaje« ter zahtevamo, da se nemudoma odpravijo nemški srednješolski zavodi izmed nas ter otvorijo drugi, v katerih bo učni jezik za Slovence slovenski, za Lahe laški. To pravico zahtevamo. Dolžnost slovenskih in laških poslancev

»Ako zaslišiš korake, se nič ne boj. Toine je, več, tisti grbec. Čuvati hoče nad nama.«

Zares je slišal Frédéric včasih v temi, da jima nekdo sledi. Nekako varstvo ju je obdajalo. Nais je ponovno hotela zapoditi grbca, toda ubogo bitje jo je prosilo zgolj dovoljenja, da sme biti njen pes: nihče ga ne bo slišal, nihče videl; čemu bi mu ne dovolila ravnati po njegovi želji? In da sta ljubimca odtistihdob prislusknila, kadar sta se strastno poljubljala v razpadlih opekarnah, sredi zapuščenih jam ali na dnu izgubljenih sotesk, bi bila slišala za seboj zadušene glasove ihtenja. Bil je Toine, njiju pes čuvaj, ki je plakal v svoje stisnjene pesti.

In ne le noči so bile njiju last. Zdaj sta postajala smelejša in sta izkoriščala vse prilagodnosti. Pogostoma sta na hodniku v Blancardi ali v sobi, kjer sta se srečala, izmenjala dolg poljub. Celo pri mizi, kadar je ona stregla in je on zahteval krožnik ali kruha, je našel priliko, da jej je stisnil prste. Stroga gospa Rostandova, ki ni videla ničesar, je še vedno očitala sinu, da je prehud s svojo nekdanjo tovarišico. Nekega dne ni mnogo majkalo, pa bi ju bila zalotila; toda ko je deklica zaslišala šumenje njene obleke, se je naglo sklonila

pa je, da se nemudoma zavzamejo za nasvetovano rešitev srednješolskega vprašanja, kajti le hitra rešitev še more preprečiti namene prodirajočih Nemcev, ki hočejo domačinom snesti kruh izpred ust ter zagospodovati nad nami. Čas je zadnji; tečejo zadnje ure.....

Občni zbor društva „Naša Straža“ v Ljubljani.

Dne 3. t. m., se je vršil ob zelo mnogoštevilni udeležbi v srebrni dvorani hotela »Union« občni zbor »Naše Straže«.

Podpredsednik dr. Krisper je pozdravil navzoče ter izrekel željo, naj bi prišlo do složnih sklepov. Razložil je zgodovino društva, katero je vsled političnih razmer bilo primorano svoje delo omejiti. Naglašal je, da je tako društvo za obmejne Slovence neobhodno potrebno in da bode skrbeti, da se ta prizadevanja v eni ali drugi obliki nadaljujejo in izvršujejo, nekaj se mora brez dvoma zgoditi, to je želja vseh strank. Blagajnik stolni vikar Smolnikar je dal pregled o stanju premoženja, katero je primeroma ugodno, ker znaša čisto 6663 K 67 vin. Po zelo stvarni in obširni debati, katere so se udeležili gg. Smolnikar, notar Svetec, dr. Lampe, župnik Vrhovnik, dekan Kolar, župnik Janez Kalan, odvetnik Vencajz, tajnik »Slovenske Matice« Podkrajšek, dr. Aleš Ušeničnik in kanonik Šiška, se je sklenilo, da se en del gotovine razdeli prosilcem, ki so že dolgo časa to zahtevali. Sklenilo se je soglasno in v občo zadovoljnost, da se podeli: 1500 K »Katoliškemu političnemu in gospodarskemu društvu za Slovence na Koroškem« na roke odvetnika dr. Brejca, da jih porabi po svojem preudarku, — 2600 K za zgradbo društvenega doma v Št. Ilji v Slovenskih Goricah na roke blagajniku Žebotu, — 1500 K družbi Sv. Cirila in Metoda za zgradbo šole v Marenbergu. Ostanek glavnice se pridržijo še nadalje v blagajni.

Imenovani predlagatelji so potem razpravljali o prihodnosti društva ter pou-

in začela brisati s svojimi robcem noge mladega gospodarja, ki so bile vse bele od prahu.

Nais in Frédéric sta okušala še tisočero majhnih radostij. Kadar je bil večer hladan, je šla gospa Rostandova po večerji pogostoma na izprehod. Segla je sinu pod pazduho in se napotila z njim proti Estaque, Nais pa je ukazala, naj jej iz previdnosti nese šal. Tako so šli vsi trije gledat prihod sardinolovcev. Na morju so plesale luči; kmalu je bilo razločiti temne trupe ladij, bližajočih se bregovom z zamolklim pljuskanjem vesel. Ob dnevih dobrega lova so se dvigali veseli glasovi; prihitevale so ženske, obložene s košarami in trije mošje — toliko jih je sedelo v vsaki barki — so začeli prazniti mreže, ki so jo bili polno pustili pod klopni. Bila je podobna širokemu temnemu traku, vsa prepletena s srebrnimi pegami; sardine, viseče v zanjkah, so se še zibale in zasipale kovinaste odtise. Nato so jele padati v košare liki toča srebrnjakov ob blede luči svetilk. Pogostoma je gospa Rostandova obstala pred kakšnim čolnom, veseleča se tega prizora; izpustila sinovo roko in se razgovarjala z ribiči; dočim je stal Frédéric zunaj žarka luči pri Nais in jej stikal zapestja, kakor da jih hoče streti.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loca Gorica. Dopis naj se pošilja le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo lo upravištvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1:60. „Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hon. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krobelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

darjali, da je treba za daljne korake še razgovorov in ukrepov. Kanonik Šiška je stavil predlog, da naj ljubljanski člani društvenega načelnštva v dogovoru z merodajnimi osebami predlože prihodnjemu občnemu zboru natančen načrt o prihodnjem delovanju. Tudi ta predlog se je soglasno sprejel. Podpredsednik se je po skoro žurnem posvetovanju te skupščine v toplih besedah zahvalil vsem došlim skupščinarjem ter s posebnim zadovoljstvom konstatiral, da se je dosegla v tem oziru popolna složnost in navdušenje za nadaljno narodnoobrambno delo.

»Sl. Nar.«

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Klerikalne laži in hudobije. — Če le iztaknejo klerikalci kje kako hudobijo ali neumnost, pa jo porinejo kolikor bolj lažnjivo morejo v svojo kramarsko cunj »Prim. list«, ki ga po judovski vsiljujejo po deželi ljudem, katere bi radi omamili in pridobili za svoje črne namene.

To trobilce je zavdano, ker le laž in obrekovanje je vzdržuje na površju. Vsakemu dostojnem človeku se mora gabit to farško kopito!

V zadnji štev. poroča o shodu v Dobravljah. Poročilo je tako kakor tiče za »Prim. list«. Iz njega gleda tudi zavist, ker se je tam zbralo toliko občinstva (kakih 250 oseb) večinoma razumnih kmetov, ki so trezno in resno razpravljali, med tem ko so klerikalci nedeljo prej z vso silo zbornali pri Rebku na svoj zaupen shod komaj 25 ljudi. Boli pač taka razlika!

Najgrša pa je v »Prim. listu« z. udn. denunciacija, češ, da se vino ne fabricira na Ogrskem, ampak v Dobravljah in Brjah. Človek, ki to piše, je nesramen, lažnjiv in škodoželjen. Kdor razmere pozna, ve dobro, da se niti v Dobravljah niti v Brjah, niti v kateri drugi vipavski občini vino ne fabricira; kmetje ne marajo niti za domačo rabo napravljati petijota. To se tudi vidi v slabih letinah, ko se vina malo

Oče Micoulin med vsem tem ni prekinil svojega molčanja trmaste in prekanjene zverine. Hodil je na morje in se vlačil domov, da je prijel za lopato, ako je bilo treba, in se vedel potuhnjeno, kakor vedno. Toda njegovi sivi očesi sta bili že nekaj časa polni nemira. Po strani se je oziral na hčer, ne da bi kaj pregovoril. Zdela se mu je izpremenjena; slutil je v njenem srcu dogodke, ki jih ni mogel razložiti. Nekega dne se mu je drznila postaviti po robu. Micoulin jej je pripeljal takšno zaušnico, da se jej je preklala usnica.

Zvečer ko je Frédéric poljubil Nais in začutil, da ima otekla usta, jo je nemudoma vprašal, zakaj.

Nič ni,« je dejala. »To je od klofute, ki sem jo dobila od očeta.«

Glas se jej je zmračil. Ko je bil mladenič jezen in je dejal, da hoče spraviti zadevo v red, se je uprla:

»Ne, le pusti; moja reč je..... Oh, tudi tega bo konec!«

Nikdar mu ni pravila o udarcih, ki so padali po njej. Samo še z večjo gorečnostjo se je obešala ljubimcu okrog vratu, kadar jo je stari pretepal, kakor da se hoče maščevati nad njim.

Nais Micoulin.

Novela.

Francoski spisal EMIL ZOLA.

(Dalje.)

Neko noč, ko sta stopala nad Estaque proti soteskam De la Nerte, se jima je zazdelo, da ju spremljajo oprezni koraki, za majhnim smrekovim gozdičkom, ki je rasel ob cesti. Nemir ju je obšel in obstala sta.

»Ali slišiš?« je vprašal Frédéric.

»Da, kak izgubljen pes,« je zamrmrala Nais.

In nadaljevala sta svojo pot. Toda ob prvem ovinku, kjer se je nehal gozdiček, sta razločno videla črno postavo, plazečo se za skalami. Imela sta vso gotovost, da je ta postava človeško bitje; čudna je bila videti in kakor grbasta. Nais je lahno vskliknila.

»Počakaj me,« je dejala naglo.

In stekla je za senco. Kmalu je slišal Frédéric naglo šepetanje. Nato se je vrnila, mirna in nekoliko bleda.

»Kaj pa je?« je vprašal Frédéric.

»Ničesar ni,« je odgovorila ona.

Po kratkem molku je povzela:

ali nič ne prodaja in že koj po trgovini nimajo trtořeci v kleti več nikake pijače.

Ako bi tuji čitali in verovali »Prim. listu«, bi se pač bali kupovati naš dober pridelek, ki ga že tako težko četudi ceno prodajamo. Dobro je le, da oslovski glas ne sega do nebes!

Dopisnik »Prim. lista« je najbrž tisti nedomači abstinent, bivši alkoholist, ki je poslal svoje borne razgrajče na shod v Dobravlj, kjer pa niso imeli vspeha. Ali pozna tistega, ki je svoj čas za svojo plačo pobiral v domači občini pristen dober mošt, kateri pa se je v njegovih rokah tako spremenil, da mu ga je kupec iz Gorice nazaj pripeljal, kjer so ga potem pri Rebu ku v hlevu shranjenega ljudje pregledovali, dokler ni menda šel v gnojnico, kamor je edino spadal. Taki sveti ljudje in pristaši »Prim. lista« in ne domačini fabricirajo ogabno žlobudro, potem pa poštene ljudi in trtořeci še sumničijo po svojih umazanih listih. Sram jih bilo hinavce!

Iz Dolnje Branice. — Dne 2. maja t. l. se je tu vršila šolska veselica ob veliki vdeleži. Dospelo bi gotovo še več ljudstva, če ne bi bilo ravno malo pred začetkom veselice tako nezanesljivo vreme.

Na željo občinstva se bode vršila zopet veselica dne 9. maja t. l. (to je v nedeljo) ob 3. uri popoldne, ravno po istem vsporadu.

Splošna govorica o veselici je: »Kaj takega nisem pričakoval!«

K obilni udeležbi uljudno vabi šolsko vodstvo.

Domače vesti.

Sarina kosa. — V Vrtovinu je umrla vrta žena Terezija Štibilj, stara 78 let. Pokojnica je mati g. Janka Vukasovica-Štibilja, srbskega podpolkovnika, kateremu izrekamo naše sožalje!

Gledališki in pevski večer, katerega so priredili ljubljanski igralci, kar jih ni odšlo že ponedeljek, v torek v Trgovskem Domu v slovo od Gorice, je vspel v vsakem pogledu ugodno. Gledališče je bilo polno. Privabil je toliko občinstva zanimiv vsopred in pa dejstvo, da je bilo gorško občinstvo, ki je posečalo predstave, hvaležno za užitek, ki so mu ga nudili gledališki večeri; hotelo se je torej obilnoštevilno zbrati h končni poslovljni predstavi. Igrali sta se dve igri: veseloigra »Poljub« in burka »V civilu«. Nastopili so Nučič, Iličič, Povhé, Križaj, Thalerjeva. Vsi so igrali lepo ter želi odobravanje, posebno za burko, kjer je bil Povhé v svojem elementu. Posebno dobro in veselo razpoloženje so vzbudile pevske točke. Slišali smo priznane izvrstnega komika Povhéta v humorističnem popisu ponesrečenega izleta na kolesu pa zopet v humorističnem nastopu s kupleti, kako je Franc Koštrun prepotoval Evropo. Vzbudil je mnogo smeha in veselja ter žel obilo pohvale. G.čna Thalerjeva je nastopila s tremi točkami. Pela je v družbi z Iličičem Duetto Mauresco iz opere Donna Juanita.

Že tri tedne je hodila Nais skoro vsako noč od doma. Izprva je bila zelo previdna, kasneje pa jo je navdala hladna smelost, da si je upala vse. Ko je opazila, da oče nekaj sluti, je postala zopet pametna. Izostala je pri dveh sestankih. Mati jej je bila povedala, da oče nič več ne spi: vstaja in hodi iz sobe v sobo. Toda ob proseh Frédericovih pogledih je Nais iznova pozabila vsakršno previdnot. Odšla je okrog enajstih, z namenom, da ne ostane zunaj dalje nego eno uro; in nadejala se je, da je oče v prvem spancu ne zasliši.

Frédéric jo je čakal pod oljkami. Ne da bi mu razkrila svoj strah, je dejala, da ne gre dalje proč. Rekla je, da se čuti preveč trudno; in to je bilo resnica, ker ni mogla spati čez dan, kakor on. Legla sta na svoj običajni kraj, tam nad morjem, razsvetljeni Marzilijski nasproti. P.čnierski svetilnik se je lesketal. Poslušajoča ga, je Nais zadremala na Frédericovi ramni. Ta se ni več ganil; popolnoma je obvladala trudnost tudi njega in zaprle so se mu oči. V medsebojnem objemu sta mešala sope-nje svojega spanca.

Nobenega šuma; slišati je bilo le ostre glasove zelenih kobilic. Morje je spalo,

ta, arijo Anice iz opere Čarostelec ter romanco Anice iz iste opere. G.čna Thalerjeva poznamo že od lani za izvrstno prikupljivo pevko, ko je nastopila v opereti »Mansell Nitouche«. Njen glas je mično zvoneč. Vidi se pa tudi, kako se vežba in napreduje. Iličič se je pokazal za jako dobrega operetnega tenorista v Gounodovi serenadi »Kadar ti poješ« ter v družbi s Thalerjevo v Duetto Mauresco. Nastopil je tudi operni basist Križaj z dvema točkama. Širokovnjaki trde, da je njegov glas jako lep. Na glasovirju je spremljal petje g. C. Eržen, Iličiča pa njegova gospa soproga. Cel večer je bil jako prijeten ter ostane vsem udeležencem v dobrem spominu. Igralci so se tako na najprimernejši način poslovili od gorškega občinstva, katero jih želi v prihodnji zimski sezoni vsaj parkrat ter čez leto dni vsaj z enakim številom predstav zopet videti.

Glavno zborovanje deželnega učiteljskega društva za pokneženo grofijo Gorisko-Gradiščansko bode v četrtek, dne 13. majnika 1909. ob 10^{1/2} uri predp. v dvorani pri »Zlatem Jelenu« v Gorici. — Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo. 2. a) Računski sklep za leto 1908/9. b) Proračun za 1909/10. 3. Volitev računskih pregledovalcev po § 10. društvenih pravil. 4. Volitev novega društvenega odbora. 5. Morebitni predlogi in nasveti.

Gospodična Avgusta Santol, učiteljica na dekliški šoli c. kr. mornarice v Pulju, je napravila v Ljubljani pred izpraševalno komisijo za meščanske šole izpit v sposobljenosti za vijolinski ponk z odliko.

»Što čutiš, Srbine tužni?« — Kako je prišlo do tega, da so se častniki v Kobaridu odstranili z veselice, ko so zapeli pevci lepo junaško srbsko pesem »Što čutiš, Srbine tužni?« Poročajo nam, da je neki slovenski častnik in formalni majorja, kakšna pesem da je to, na kar je major, ki ne zna nobenega slovanskega jezika, vstal in za njim seveda drugi častniki. Če bi bil major poznal pravo vsebino pesmi, bi najbrže ne bil vstal in zročil toliko hrupa radi nedolžne junaške pesmi. Neki stotnik planinskega polka se je baje sprl radi tega z majorjem ter je baje že prestavljen. Oni častnik pa še ni avanziral.

Čujemo tudi, da je tolminski glavar Prinzig ukazoval kobariskemu županstvu, naj gre do g. majorja prosit odpuščanja. Ta je lepa pa kratka! Kobaridci niso nikogar razžalili pa tudi nikogar ne pojdejo prosit odpuščanja. Da je starestvo zavrnilo glavarjevo usiljivost s sklepom, da ne stori nikdo takega koraka, to je razumljivo samo po sebi. Kaj ne šine v glavo okrajnemu glavaru? Kje pa je bil takrat, ko je tisti stotnik zmerjal vrlo Kobarisko ljudstvo z »Windische Bagage«? Takrat je imel posredovati ta mož pravice, da bi bili dobili žaljeni Kobaridci zadoščenje! — Da se sploh predrzne priti s tako zahtevo pred Kobaridce!! Kaj ni že zadnji čas, da zapusti Tolminsko!!

Fotografiranje koncertnega zbora Pevskega in glasbenega društva v Gorici se bo vršilo vsled večstranske želje prihodnjo nedeljo 9. t. m. ob 11 uri predpoldne na vrtu hotela

kakor zaljubljenca. Takrat je stopila iz teme črna postava in se približevala. Bil je Micoulin; zbudilo ga je škripanje okna, in ko je pogledal za Nais, je ni našel v njeni sobi. Šel je na prosto in vzel za vsak slučaj majhno sekirico s seboj. Ko je zapazil pod oljko nekaj temnega, je stisnil ročaj sekirice. Toda otroka se nista ganila; z lahkoto je prišel tako blizu, da se je sklonil in jima pogledal v obraz. Ušel mu je polglasen vsklik začudenja: spoznal je mladega gospoda. Ne, ne, tako ga ni mogel ubiti: kri, razlita po zemlji, ki bi ohranila njeno sled, bi ga stala predrago. Vzravnaval se je; dve gubi mrkle odločnosti sta mu rezali staro, usnjato lice, okamenelo od zadržanega srda. Kmet ne ubije očitno svojega gospodarja, ker gospodar je vselej močnejši, če je prav pokopan. On oče Micoulin je odšel z volčjimi koraki, majaje z glavo, in pustil zaljubljenca mirno spati.

Ko se je Nais nekoliko pred zoro vrnila domov, zelo vzmemirjena nad svojo dolgo odsotnostjo, je našla svoje okno, kakor ga je pustila. Pri zajutruku jo je oče Micoulin mirno gledal, ko je jedla svoj kos kruha. Pomirila se je: vse je kazalo, da oče ne ve ničesar.

Stidbahn. Vsi p. n. gg. pevci in pevke, ki sedaj sodelujejo ali so v prejšnjih letih kedaj sodelovali v tem zboru, so uljudno naproseni, da se odzovejo našemu vabilu. Skupna slika bodi drag spomin na prvo dobo obstanka našega društva, ki je v tem času prineslo marsikaj težko in je povzdignilo moč slovanske pesmi na Goriskem do spoštovanja vredne višine ter je s svojim kulturnim delom pripomoglo, da se je povspel ugled našega imena v Gorici in po deželi. Vsi, ki so kedaj sodelovali na dosedanjih umetniških izvajanjih, so ponosni, da so člani zbora, ki ga vodi in družji plemenito strem-ljenje. Iz tega čuta je vzniknila misel, da se priredi skupna slika. Posnel bo sliko fotograf g. Jerkič in jo izvršil v tolikih izvedih, kolikor se jih bo želelo. Brez resnega zadržka nikdo ne bo izostal, da ne bi manjkal na sliki. Na veselo svidenje iskreno vabi društveni odbor.

Heil-Majer v Št. Petru. — Poročali smo, kako je novodošli postajenačelnik Majer v Št. Petru pri Gorici odpravil slov. besedilo s pečata, kakor hitro je nastopil svojo službo. Predrzen, kakor je, se je izgovarjal, da ljudstvo nima nič proti temu, ampak le nekateri »hetzerji« so, ki hujskajo in dražijo. Majerjeva nesramnost pa ni obveljala. Vsled posredovanja na mero-dajnem mestu je preskrbljen dvojezični pečat na njegove troške. Kako daleč sega predrznost tega zagrizenega nemškega človeka, se vidi iz tega, da celo uradne brzozavke maže s svojimi »heil«-klici. Ceio tu se drzne »heilati«. Tega impertinentnega človeka naše ljudstvo ne more dalje trpeti v svoji sredi, marveč zahteva, da se ga odstrani nemudoma. »Slov. klub« je dobil na protest proti Majerju obvestilo, da je že služboval med Slovenci ter da je sposoben za tako službovanje, ali to ne odgovarja resnici, kajti mož ne zna slovenski, na kolodvoru v Št. Petru pa ima opraviti izključno s Slovenci. Torej proč s Heil-Majerjem iz Št. Petra.

Goriški župan Jurij Bombig je bil v ponedeljek v avdijenci pri cesarju.

Kolajno za 40-letno zvešto službovanje je dobil Henrik Batič, delavec v predilnici v Ajdovščini.

O prvem maju v Gorici poroča tudi »Slovenec«, pa tako falotsko, kakor je navada pri tem glasilu ljubljanskega škofa. Znani pritepenec je poslal v »Slov.« poročilo, da je bilo na majniškem shodu N. D. O. 50 ljudi, poslušalo jih je pa 8. Piše tudi, da so se zbrali k shodu kar v gostilno, da ni bilo potrebno še posebne hoje od shoda v oštarijo. Torej tako! V isti številki »Slovenca« pa poroča isti čuk o prazniku orlov v Št. Andrežu 2. t. m. ter piše: »Shod se je vršil v notranjih prostorih gostilne pri »Karlotu«. Torej kar v gostilni, da ni bilo potrebno hoje od shoda v oštarijo. Tako se je udaril »krščansko-socialni« izprijenec samega sebe po zobeh! — Pa zakaj tako zabavljanje po »Slovencu«? Pač zato, ker je veliki dr. Krek tako imenitno pogorel v Podgori in ker v nedeljo ni bilo nič delavcev v procesiji na Sveto Goro.

Dopolnilne občinske volitve v Gorici se bodo vršile za tretji razred 21. t. m., za drugi 25. in za prvi 28. t. m.

»Čuki« proti »starostrujarjem«. — V nedeljo je bila nekaka čukovska slavnost v Št. Andrežu. Po tretji »pašareti« je bil neki Vuk tako navdušen, da je rekel: »Od nekaterih strani, ki so sicer našega prepričanja, se naše gibanje nekam omalovažuje in hoče prezirati. Tem gospodom povemo, da če nas nočejo poznati sedaj, naj nas tudi potem pušče pri miru, ko nas potrebujejo.« — Čuki tako odpovedujejo ljubezen Gregorčiču in njegovim starostrujarjem.

Iz Kozane nam poročajo, da tamkajšnji g. nunc kar ne more pustiti v miru tamkajšnjega društva in pa časopisja. Ob spovednih listkih za Velikonoč je zopet porabil priliko, da je ril proti društvu in neklerikalnim časnikom. Društvo pa je v Kozani nujno potrebno; vsak razsoden človek je vesel društva, katero dela za ednost v občini. Kdor riže proti društvu, dela za razpor! Zato naj se Kozanci nič ne ozirajo na intrige, marveč naj se še tesneje oklenejo društva.

Na cesti je umrl 20 letni Ivan Prešeren, uslužben pri planjski železnici. Šel je po ulici za pokopališčem v Gorici ter padel na tla. Tovarishi so mu pomagali, ali ostal je mrtev. Truplo so prenesli v ulico Pičolot, kjer je nesrečni Prešeren stanoval.

Zopet nov sodrug. — Dr. Tuma hoče svojo organizacijo menda res početveriti, kakor je pisal v enem svojih famoznih letakov. Našel je sedaj novega sodruga v osebi svojega zasebnega uradnika Mihe Kristofiča, ki je že slavno nastopil z naravnost obarujočim predavanjem v Vrtojbi. Odslej bo torej tudi on pomagal dr. Tumi na trnjevem potu ljudskega reševanja. Če bo pa ta najnovejši sodrug reševal naše delavstvo tako, kakor je hotel rešiti odvetniške in notarske uradnike na zadnjem društvenem obnem zboru, potem želimo našim delavcem le — dober tek. Sodrug, le tako naprej! Nur nicht brummen!

Razglas. — Dne 1. maja t. l. ob 10 uri predp. je bilo v deželni hiši dvaindvajseto srečanje deželnih obveznic izdanih leta 1888.

Izrebele so se naslednje:

Vrsta A št. 77	za 1000 gl. = 2000 kron.
» » » 142	» 1000 » = 2000 »
» » » 20	» 500 » = 1000 »
» » » 10	» 500 » = 1000 »
» » » 76	» 100 » = 200 »
Vrsta B » 44	» 1000 » = 2000 »
» » » 15	» 500 » = 1000 »
» » » 82	» 100 » = 200 »
» » » 93	» 100 » = 200 »
» » » 29	» 100 » = 200 »

Deželna blagajna izplača te obveznice dne 1. avgusta t. l. v nominalnih zneskih proti povrnitvi dotičnih obveznic in tistih odrezkov, ki se ne spadajo 1. avgusta t. l. — Deželni odbor.

Oj mizerija! — Po zimi so socialnodemokratski študenti ves čas stresali svoje nevoljo nad nami, Gabrčekom, napredno stranko, N. D. O. i. t. d. Zadnji čas so nekako utihnili. Ali jim je prešlo veselje, ali pa — nimajo črvički v gnezdecu dovolj očetovske hrane več? Ali pa morda pripravljajo grozen coup de main, s katerim na mah razkrijejo zaroto narodno-napredne stranke in N. D. O., rešijo naš narod vseh spon, terorizma in kapitalističnega »narodnjakarstva« ter mu pričarajo na obzorje rudečo zarjo prihodajosti? Pripravi se, narod slovenski, tvoji odrešeniki prihajajo, — sicer ne ponižni, kot ovčice, ampak bekatajo nič manj glasno, kot..... Što čutiš, — tužni?

Zborovanje tobakarnarjev. — V nedeljo pop. se je vršil v hotelu »Treh kron« v Gorici občni zbor društva tobakarnarjev. Prišlo jih je okoli 40 iz slovenskega in furianskega dela dežele, delegatje iz Trsta, kjer se ustanovlja tako društvo in še drugi. Pozdravil je zborovalce predsednik g. Schwarz, ki je poročal tudi o raznih korakih, storjenih v namen, da se zboljšajo razmere trafikantov. Sardagna je poročal o upravi in denarnem stanju društva, kar se je vzelo vse z zadovoljstvom na znanje. Za delegata na kongresu raznih društev trafikantov, ki bo na Dunaju, je izvoljen predsednik g. Schwarz. Razgovarjali so se še o raznih drugih rečeh, na kar je predsednik zaključil zborovanje.

Kolesarsko društvo »Zarja« naznanja, da se čepice in društveni znaki udobijo pri blagajniku Batjel-u ter naj blagovolijo, kateri jih še nimajo, v kratkem si jih nabaviti.

Kolesarsko društvo »Soča« v Kojkem bo imelo I. občni zbor dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni gospe Franciške Marinič v Kojkem. V slučaju slabega vremena se vrši 8 dni pozneje.

Javni ples se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. v Prvačini v prostorih g. Karola Jare (pri opekarni).

Zveza narodnih društev.

Vspored velike ljudske veselice v nedeljo »pri Jelenu« se bo dobil kot vstopnico pri blagajni.

Bralno in pevsko društvo »Dneva žar« v Kazljah priredi veselico s petjem, igro in plesom v nedeljo, dne 9. maja 1909 na dvorišču gostilne g. J. Dovgana. Pri veselici sodeluje iz prijaznosti: Pevsko društvo »Zorislava« iz Sežane in bralno-pevsko društvo »Tomaj« iz Tomaja. Vspored: 1. Koračnica: »Naprej«, svira godba. 2. J. Aljaž: »Ujetjega ptiča tožba«, poje dom. pevski zbor. 3. Mazurka: »Kra-sni maj«, svira godba. 4. * »Venec narodnih pesmi«, poje pevski zbor iz Sežane. 5. Valček: »Spomladni cvet«, svira godba. 6. J. Aljaž: »Na dan«, poje moški zbor. 7. Sinfonija: »Jadransko valovje«, svira godba. 8. J. Aljaž: »Zakipi duša«, poje moški zbor iz Tomaja. 9. Polka: »Imejte jo«, svira godba. 10. * »Kaj iščeš tu lovec«, poje mešan zbor. 11. * »Venček

narodnih rožic, svira godba. 12. »Kranjci pri zvitem rogu«. Burka v enem delu. 13. Ples, ki traja do polnoči. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Med posameznimi točkami in plesom svira godbeno društvo »Lira« iz Sv. Križa pri Trstu. Vstopnina k veselici 50 v, sedeži I. vrste 40 v, II. vrste 20 v. Ker je isti dohodek namenjen za nabavo društvene knjižnice, se hvalježno sprejemajo predložitelj. V slučaju slabega vremena se vrši veselica teden pozneje t. j. 16. maja t. l. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Kmetško izobraževalno društvo »Zarja« v Ložu priredi 9. maja t. l. ob 4. v slučaju slabega vremena teden dni pozneje na dvorišču g. Ant. Gabrijelčiča svojo prvo veselico z lepim vspehom. — K obilni udeležbi vabi najuljudnejši odbor.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Nove postavbe za gostilničarje v Ameriki. V glavnih točkah zahteva nova postava za državo Ohio sledeče: 1. Noben človek, ki ni ameriški državljan, ne sme voditi gostilne. 2. Kdor je bil kdaj obdolžen krive prisega, ne sme imeti gostilne. 3. Gostilničar ne sme prodajati mladotnim otrokom ali pijanim ljudem pijače. 4. V gostilni se ne sme igrati za denar. 5. Nobenih slabih žensk se ne sme imeti v poslopiju, kjer se nahaja gostilna. 6. V gostilni ne sme biti razobešenih nikakih nesposodnih slik. Kdor se ne ravna po teh pravilih, bode za vedno izgubil gostilniško pravico.

Praščji trg na Dunaju leta 1908. — Na Dunaju se je pripeljalo v letu 1908 vsega skupaj 772.256 praščev. Poprečna cena celega leta je pri opitanih praščih padla za 3 do 7 vinarjev pri kilogramu, pri neopitanih pa je od 6 do 7 vinarjev poskočila. Pri prvih se je plačevalo po prečno 8'88 do 1'17 K, pri drugih 0'79 do 1'17 za kilogram.

Politični pregled.

Poslanska zbornica je sprejela zakon ureditvi delavnika za trgovske pomočnike. Opoludne imajo oni trgovski pomočniki, ki obdujejo v prometnih lokalih, eno uro odmora, ostali pa poldrugo uro. Trgovine ostanejo zaprte od 8. zvečer do 5. jutraj, one z jestvinami pa še le ob 9. ure zvečer. Potem se je prešlo k čitanju vladnih finančnih predlogov. Bivši trg. minister dr. Fiedler je govoril obširno o vprašanju saniranja deželnih financ. Glavni vzrok žalostnega gospodarskega položaja tiči v tem, da se deželam nakladajo velika bremena, katera bi morala nositi pravzaprav država. Načrt o povišanju davka je za dežele nesprejemljiv. Dež. finance je mogoče sanirati le, če prevzame država del šolskih bremen. Steinwender je trgal, da z novimi predlogami ne bo pomagano ne državi ne deželam. Obrača se proti povišanju davka na žganje in pivo. Posl. Freudlich je rekel, da vladne predloge so brezobziren atentat na žep delavkega ljudstva. Obsoja povišanje užitnin, pravi, da za armado in vojno morarico pojdejo zopet nešteti milijoni, seveda potem ni za druge potrebščine denarja.

Ministerski svet se je vršil 3. t. m.; na njem se je razpravljalo o vladnih predlogih in o stališču, katero naj ministerstvo zavzame glede naloge, katero ima rešiti parlament v sedanjem zasedanju. Vlada bode zahtevala, naj se sprejmejo vsi predlogi, ki imajo namen povečati državne dohodke. Ti predlogi so: 1. Zakon o povišanju davka na pivo; 2. Zakon o davku na žganje; 3. Zakon o preureditvi deželnih fondov; 4. Zakon o povišanju deležev iz državnih dohodkov; 5. Zakon o novi ureditvi kontrole deželnih financ. Zadnji dve postavi bode sta mogli stopiti v veljavo še le 1. jan. 1910, ker morajo dežele, ako bode ta zakon pod 1 in 2 sprejeta, dne 31. decembra t. l. prenehati pobirati deželne doklade na pivo in žganje. Vlada upa, da bodo vsi štirje zakonski predlogi odkazani posebnemu odseku 52 članov, v katerem bo njih usoda odločena. Vlada upa, da bodo zakoni s pomočjo nemško-poljske večine sprejeti.

Vlada nima upanja, da bi mogel parlament do 30. junija rešiti proračun za tekoče leto. Ako proračun ne bo rešen, bo finančni minister zahteval provizorij za drugo polovico leta.

Račun o ogromnih vojnih izdatkih za oboroževanje bode predložen delegacijam parlamentu pa še le v jesenskem zasedanju.

Jezikovna naredba za Dalmacijo.

Uradni list za Dalmacijo je objavil jezikovno naredbu, katero so podpisali: finančni, naučni, poljedelski, trgovinski ter pravosodni minister ter ministri za notranje reči ter za javna dela. S to 11 paragrafov obsegajočo naredbu se določa hrvatski ali srbski jezik kot uradni jezik v občevarstvu navedenim ministrstvom podrejenih politično-upravnih uradov, sodnih in državnih pravdnih s strankami, ali v uradnem občevarstvu imenovanih uradov med seboj (v Dalmaciji sami) kakor tudi v notranjem poslovanju teh uradov. V notranjem uradovanju teh oblastev je pa dovoljena tudi raba laščine: Na razpravah pri sodnih dvorih, ako je tožba pisana laško ter se ima izdati laška razsodba, dovoljeno je vsakemu članu sodnega dvora posluževati se pri sodnih posvetovanjih tudi drugega deželne jezika. Na laške prošnje se morajo izvrševati vknjižbe v javne knjige v tem jeziku. Laškim uradnikom, posebno telnikom in pravnikom, ki ne znajo dobro hrvatski, je dovoljeno izdajati važna mnenja, namenjena samo za notranjo uradno uporabo tudi v laškem jeziku. Javna naznanila morajo biti pisana v hrvatskem ali srbskem jeziku, naznanila uradov, katerih področje obseza celo deželo, ali onih uradov ob morju, ki so v sedežu okrajne sodnije morajo biti v hrvatskem in laškem jeziku. To velja tudi za uradne table in pečate. Šolski zavodi občevarjo s šolskimi oblastvi v jeziku, ki je na šoli učni jezik. Ta naredba stopi v krepost najdalje 1. januarja 1912. Predpostavljeno oblastvo pa sme že pred upeljati rabo hrvatskega jezika v mejah te nardbe za kako upravno stroko, ako so dani za to posebni pogoji.

To so glavne določbe. Vse skup je pomankljiva rešitev jezikovnega vprašanja. Pol germanizaciji in rabi laščine je odprta na stečaj. Vrhu tega so dalmatinski poslanci podrli naše načelo, da se ima rešiti jezikovno vprašanje skupno za celo državo s posebnim zakonom.

Turčija. — Postavljeno je novo ministertvo. Veliki vezir je Huseja Hilmi paša, Sahib-Molla je šejk-ul-islam. — Sultan Mehmed V. odide v kratkem na potovanje po državi. — Bivši sultan ima naloženih v inozemskih bankah okoli 280 milijonov K. — Izdan je ukaz na prebivalstvo, da mora tekem 5 dni oddati vse prepovedane orožje.

Vsi carigradski časopisi pišejo proti odstavljemu sultanu ter ga imenujejo roparja in krvoločnega; primerjajo ga z Neronom in Kaligulo. — »Stambul« zahteva, naj se ga postavi pred izjemno sodišče. »Turquie« pravi, da ga ves turški narod proklinja. Čedalje bolj verjetno je, da bode naperjen proti Abdul Hamidu državni proces. Vse časopise zahteva, naj se brez obzira razkrije bivšega sultana vladni sistem. »Jeni Gazette« poroča, da je že dognano, da so bile moritve v Adani naročene in da stoje v zvezi s carigradskimi dogodki. — Preiskava vojne sodnije proti Abdul Hamidovim ljudem je spravila mnogo obtežujočega gradiva proti odstavljemu sultanu, vendar je izključeno, da bi se ga postavilo pred vojno sodnijo, ker jo odstavljenje kalifa že samo na sebi najvišja kazen. Izdalo se bode obtežujoče gradivo, da se tako odstavljenje sultana še bolj utemelji.

Razne vesti.

Akad. društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju priredi 7. t. m. ob 1/8 zvečer v lokalni pri Franku XVIII. Cottagegasse števil. 1. svoj prvi redni občni zbor z običajnim vspehom. — Prijatelji društva dobro došli!

Slov. akad. društvo »Slovenija« na Dunaju si usoja naznanjati, da se vrši 1. red. obč. zbor 81. tečaja v petek 7. t. m. v restavraciji »Zum Magistrat«, I. Lichtenfelsg. št. 3. — Začetek točno ob pol 8 uri zvečer! Gostje, društvu naklonjeni, dobrodošli!

Ruški car je podaril baše srbskemu princu Gjorgju pol milijona rubljev ter mu za-

gotovil letno apanažo 60.000 rubljev, dokler bo študiral v inozemstvu.

Slovenska gledališka predstava na Dunaju. — Društvo »Zvezda« na Dunaju priredi v soboto 8. maja na korist družbi sv. Cirila in Metoda v dvorani »Češkega narodnega doma«, XV. Turnergasse 9, narodno igro s petjem »Divji lovec«, spisal F. S. Finžgar. Prireditelj igre je provzel g. Milan Skrbinek, ki je za pred tedni z najboljšim vspehom nastopil na slovenskem odru v Ljubljani. Vloge so v spretnih rokah dunajskih Slovencev in Slovencev ter slovenskih visokošolcev. Pri predstavi sodeluje tamburaški zbor dunajskega hrvatskega društva »Prosvjeta«. —

Vstopnina je: sedeži 1. in 2. vrste po 3 K, 3. in 4. vrste po 2 K, ostali sedeži po 1 K, stojšča po 60 v. — Prepričala v korist naše šolske družbe se najhvaležneje sprejemajo. — Začetek predstave je točno ob 8. uri zvečer. — Želeti je, da se Slovenci na Dunaju obilno udeležijo te prireditve.

77.850 K 63 v za nemške šolske namene je izdala Kranjska hranilnica leta 1908, kakor svedoči njen računski zaključek, ki je bil pravkar razposlan. To so velikanske svote — glasne znanilke pomembnih namer najstarejšega denarnega zavoda na Kranjskem.

Proračun češke osrednje Matice šolske za leto 1909. šteje celoma 1.172.490 K stroškov. Samo za plače učiteljstvu ji bode šteti 400.000 K; v pokojninski zaklad mora plačati 120.000 K. Matici je gotavih dohodkov le 147.000 K; darovi in razne zbirke ji morajo prinesiti torej K 1.025.190. Ogromne številke, ki nam dokazujejo, kolika je češka narodna požrtvovalnost!

Iz nemške »Kranjske hranilnice« v Ljubljani je bilo meseca aprila od 1171 strank dvignjenih 1 milijon 128.820 kron. Stanje hranilnih vlog je vsled tega padlo na 46 milijonov.

Dva milijona za »Siidmarko«. S kakim navdušenjem in upelhom delajo Nemci za potujčevanje naših pokrajin, kaže zbirka, ki so jo pričeli potom subskripcij na ta način, da se vsak subskribent zaveže, da plača 2000 K, ako dobijo 1000 podpisov. Kakor trdi graška »Tagespost« z dne 2. t. m., imajo že 20.000 kron zagotovljenih, ne da bi bili kaj agitirali za to. Kot subskribenti so se oglašila tudi posamezna burševska in druga društva, med drugimi tudi mesteca Ptuj. Upajo, da dobijo tako v kratkem času vsoto dveh milijonov, s katero se bo vzdrževala cela vrsta potujčevalnih zavodov. Oče ideje je dr. Rosegger v zadnji številki svojega »Heimgartna«.

Dobijena stava. — James Smith v New Yorku je stavil, da bo obral 1000 New-Yorčanov, vsakega za en dolar, ne da bi jim povedal, zakaj bo uporabil denar. Inseriral je v listu: »Posljite mi en dolar! James Smith 41 144...Building«. Par dni pozneje se je bralo v istem listu: »Posljite mi vendar en dolar« in koncem tedna: »Zadnja prilika! Ako ne pošljete hitro dolarja, se ga ne sprejme več!« V resnici je poslalo 1200 ljudi v Smithovo pisarno svoj dolar. Denar je bil izročen bolnišnici, a Smith je dobil stavo in se je izrazil, da bi bila svota tem večja, čim delj časa bi inseriral. Anonce, dobro sestavljene, hipnotizirajo človeka, ki se ravna po njih, tudi če sluti, da je sleparija.

»Črna roka« deluje. — Italijansko-amerikanska roparska družba »Črna roka« imenovana, je zažgala hišo v New-Yorku, ker ji niso hoteli dati prebivalci 1000 dolarjev. Osem oseb je zgorelo, med temi pet otrok.

Lokomotiva udrla v hišo. — V Prémislju je udrla lokomotiva, ki je prišla na nepravilni tir, v hišo, kjer spe izprevodniki. Prevrnila je postelje, ranila 8 oseb in razbila vse pohištvo.

Podoba Beilnlljeva, katera predstavlja madozo z detetom, je bila ukradena iz cerkve v Benetkah. Tatu in podobo so dobili. Tat je hotel podobo prodati, obrnil se na hišnika nekega muzeja, ki je vso zadevo povedal policiji. Policist se je preoblekel v Angleža, šel k tatu, pobotal sem z njim za sliko 50.000 lir, dal na račun 500 lir, vzel sliko in šel. Tako ravnanje je bilo popolnoma na mestu, ker se je bilo bati, da pokvari tat celo sliko, ako izve, da so mu policisti na sledu. Slika je pa znamenita in dragocena.

Opica v postelji. — Delavčeva žena Bruckmüller v Korneuburgu je slišala v spalni sobi ropot. Stopivši v sobo je našla posteljo raz-

drto in pod odejo — o groza — šimpanzo, veliko opice, ki je skočila nanjo in jo posteno pretepla, vsled česar je žena hudo zbolela. Opica je bila lastnina v sosedni hiši stanujočega stotnika Müllerja.

Cela vas zgorela. — Ena najbogatejših in najlepših vasi v ogerskem komitatu Samogy, namreč vas Mike je do tal pogorela. Unel se je skedenj, in veter je razširil požar, da je bilo vsako obrambno delo brezuspešno.

Avstrijski zrakoplovec Lagagnone poskuša na Dunaju ob Donavi svoj vodljivi zrakoplov. Poskusi so se vsi posrečili. Zadnjič je napravil pot 4000 m v 3 minutah in pol in sicer v višini 8 m. Zrakoplov tehta 500 kg.

Polno hroščev. — V bližini Dunaja v Stockerau in Korneuburgu se je sedaj pojavilo toliko hroščev, da so jih celo vsa stanovanja polna.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. in. Ako je oglaševalec se računa za vsako besedo 3 v. in. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Išče se mali lokal pripraven za malo trgovino v prometni ulici in mehlovana soba z uporabo kuhinje ali brez. — Ponudbe se prosijo pod »Saison 1909« na upravništvo lista.

Dolinčiči postaja Bedenico proti Beljaku

se odda v najem

enonadstropna hiša s kuhinjo in 6 sobami z razgledom po Rožni dolini in na Karavanke. Jako pripravna za letovčarje.

Pojasnila daje Paul Josip.

Poprava in komisijska zaloge dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov za koncerte in goštilne ter vsake vrste plošče, zastopnik avtomatov za goštilne in vsakovrstnih kmetijskih strojev. Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem pri

Batjel-u

Gorica
Stolna ulica 3-4.
Prodaja tudi na mesečne obroke.
Novi slovenski ceniki franko

Salon Central Grand Elektro Bioskop

Piazza Ginnastica - Corso Gius. Verdi - Via della Ginnastica
V soboto, dne 8. maja, ob 8. zvečer

veliki Highlife-večer

združen z vojaškim koncertom, pri katerem svira godba 47. pešpolka iz Gorice. — Krasen, novodoben program.

Od 1. do 9. maja se vidi:

Vibarno morje. Edino, jako zanimivo naravno povzetje. — Tepec in Alpah. Jako smešno. — Šopod de Montmorency. Velika dramatična igra iz življenja v 30 pretresujočih oddelkih. Doseg. — Godbeni arec. Zelo komično. — Pripovedke babice. Kolorirana pravljica v 30. podobah. — Ponesrečenci na morju. Iz življenja vzeto. Razburilivi dramatični dogodki. — Medved na stopnjicah. Vsacega posili smeh. Jako smešno. Ljubička se ne da zatreti. Velekomični original.

Predstave:

Ob delavnikih ob 6. 7. 8. in 9. uri zvečer. — Ob praznikih in nedeljah predpoldne ob 11. uri; popoldne ob 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. in 9. uri.

Kdor je moje podjetje enkrat videl, ostane stalen gost.

Proda se iz proste roke lepo posestvo z restavracijo,

velikim zatajenim sečnatim vrtom; na novo urejenim pokritim zidanim kegljiščem za letno in zimsko sezono, objednem pripravem za letovišče. V hiši je tudi velika klet, pripravna za vinsko trgovino.

Kupci naj si ogledajo pri gosp. **Andrej Kalan, restavracija Vincarje, Škofja Loka.**

Išče se primerno stanovanje

s 3 ali 4 sobami v bolj novi hiši od 1. septembra t. l. — Ponudbe s kratkim popisom stanovanja, natančnim naslovom in ceno, naj se pošljejo pod „c. kr. uradnik“ do 28. maja na upravištvu tega lista.

Br. 1018.

Razpis dražbe.

Ker se pri oddajni razpravi dne 29. aprila t. l. ni sprejela nobena došli ponudbe za zgradbo novega šolskega poslopja v Kalu, se razpisuje nova zmanjševalna dražba za to na 27.506 K proračunjeno stavbo.

Načrt, preudarek in stavbeni pogoji se morejo pregledati v podpisanem uradu v navadnih urah.

Rok za vlaganje pravilno kolekovanih pismenih ponudb poteče dne 11. junija t. l. ob 10. uri predpoldne. S ponudbami treba vložiti 5-odstotno varščino.

Da bode podjetniku mogoče pripraviti gradbeni material vže poprej, se je določilo, da se prične z gradbo še-le prihodnje spomladi, stavba pa se mora dovršiti do jeseni leta 1910.

C. kr. okrajni šolski svet.

V Gorici, 2. maja 1909.

Št. 5/09.

Vinarsko in gospodarsko društvo v Komnu,
reg. zad. z omejenim poroštvom

Vabilo

na III. občni zbor Vinarskega in gosp. društva
v Komnu, ki bo dne

16. maja 1909. t. j. na nedeljo
ob 3. uri pop. v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. poročilo nadzorstva.
3. Volitev načelstva za III. dobo.
4. Volitev nadzorstva za I. dobo.
5. Volitev revizijskega zapisnika.
6. Morebitni predlogi.

Ako ne bode ta občni zbor sklepčen ob tej uri, vrši se drugi občni zbor ob 4. uri popoldne ob vsaki udeležbi.

ODBOR.

udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinjšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna **fine vina in likerje** na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Pijanosti ni več

Uzorec tega čudeznega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno.

More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivo to zapazil.

Prasek „COZA“ učinkuje čudovito tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prasek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo ozdravljenje.

Prasek „COZA“ je prinesel mir v tisočere družine, je rešil ogromno oseb sravnote in ponižanja, da, iz tukih oseb je celo napravil čvrste, močne in vsakega dela zmogljive ljudi. Ta prasek je že marsikatero mladeniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam. — Zavod, ki poseduje ta čudodržni prasek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalami in en vzorec. Dopolnjuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prasek popolnoma neškodljiv

COZA INSTITUTE 62, Chancery Lane

London 255 (Anglija)

Na pisma je djati znamko 25, na dopisnice za 10sto

Giov. Rubbia

založba svetilk in trgovina s steklom in porcelanom

se je preselila

na Travniki (Piazza Grande) št. 7. v lastno hišo.

Denar prihrani, kdor kupi izdelano pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo
izbero pohištva vseh slogov za
vsak stan, priprostega in naj-
finejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.
Lastna delavnica
za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
podobe na sipe in platno, ogledala,
zima in platno.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo „Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici“ je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradne 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih „Soča“ in „Primorec“.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v „Trgovskem domu“.

Načelstvo in nadzorstvo.

Zlata jama za naše gostilničarje in restavraterje

so priljubljeni

Orkestrijoni

Lahko navijanje.

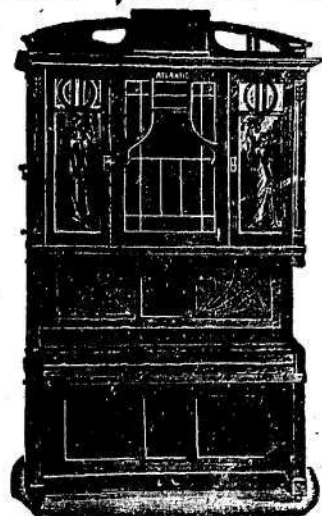
Igra kakoršenkoli komad točno in lepo.

Najugodnejši plačilni pogoji

Zastopstvo za Primorsko

Rajmund Kren — Gorica

ulica Teatro.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 337.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugičnikom na vknjižbo po 5 1/2%, na varščino ali zavave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugičnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila: 1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš: 112.328-—

Keil-ov lak

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.

Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.

Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pode 90 vin.

Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah

ima vedno z zalogi trdka **Konjedic & Zajec v Gorici.**

Postojna: Ant. Ditrich;
Reka: F. Jechel, mirodilnica;
Ljubljana: Leskovič & Meden;
Lošinj mali: G. P. Budua.

Pulj: Arg. Zuliani;
Rovinj: Gius. de Vescovi;
Sibenik: Fausto Inchiostri;
Tolmin: Ljudvik Cafazura.

Iz Ljubljane v New-Jork

se z najcenejšo s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse

dalje z najnovjšimi modernimi parobrodi: **Prinz Friedrich Wilhelm, König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d.**

kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebnj pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar,

Ko'odvorske ulice št. 35. v Ljubljani
nasproti stari Tišlerjevi gostilni.